

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΜΑΗ

Κείμενο του Κ. Καστοριάδη

Ο Μάης του '68 στη Γαλλία, έχει ήδη καταχωρηθεί στην ιστορία. Άλλα έμεις δέν θα κάνουμε μιὰ καταχώρηση. Τή στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, ή κρίση που από πριν δύο μήνες είχε εξαπολυθεί από μερικούς έξτρεμιστές τής Ναντέρ συγκλονίζει από τὰ θεμέλια ἔως τήν κορυφή τή γαλλική κοινωνία. Ἡ λειτουργία τῶν γραφειοκρατικῶν καπιταλιστικῶν θεσμῶν, που κατά τή διάρκεια αἰῶνων ὄλο και τελειοποιεῖται, έχει πάθει εμπλοκή. Ὁ ἀρχηγός του Κράτους ὑποχρεώνεται νά κάνει ἐκκλήση στους ὁπαδούς του νά συγκροτηθοῦν σέ ιδιωτικές ομάδες γιά νά διατηρήσει τήν ἐξουσία του. Οἱ μανιακές κεφαλές από τις διευθύνουσες μεγαλοφυΐες ὄλων τῶν πλευρῶν δέν ἐξεμοῦν πλέον παρά τὸ κενόν. Ἐκατομμύρια ἄνθρωποι σκληρύνουν τήν πάλη τους και ἀπὸ τούτους κάνει νά βλέπουν ὅτι ἐκεῖνο που έχει ἤδη τεθεῖ μπροστά τους εἶναι ἡ ὀργάνωση τής κοινωνίας. Ἴσως θά ἰδοῦν ἐπίσης ὅτι εἶναι οἱ μόνοι που μποροῦν νά τὸ λύσουν. Τὸ πρόβλημα έχει ἀνοικτὰ τεθεῖ και ἡ ἔννοιά του εἶναι σαφής. Ἡ πρόθεσή μας δέν εἶναι νά τὸ προσδιορίσουμε, οὔτε νά μιλήσουμε γιά ἓνα παρὸν τόσο ζωντανὸ ὅσο ποτέ, σὰν νά ἐπρόκειτο γιά ἓνα νεκρὸ παρελθόν. Ἀλλὰ γιά νά μεταμορφώσουμε πρέπει νά καταλάβουμε, γιά νά προχωρήσουμε πρέπει νά προσανατολιστοῦμε.

Ἡ σημασία τῶν γεγονότων τῶν τεσσάρων τελευταίων ἐβδομάδων ξεπερνάει σιτὸ βάθος της και σιτὶς βέβαιες ἀντανακλάσεις της, αὐτὴν τῶν ἀγῶνων που προηγήθηκαν σιτὴ Γαλλία και ἀλλοῦ. Αὐτὸ ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι 9 ἑκατομμύρια ἐργάτες ἐπὶ εἴκοσι μέρες

ἀπεργουῖν ἀλλὰ πρὸ παντός ἀπὸ τὸ νέο ποιητικὸ περιεχόμενον τοῦ κινήματος. Προηγούμενα σπέρματα μπορούμε νὰ βροῦμε στὶς ἐπαναστάσεις τοῦ παρελθόντος — στὴν Κομμούνια τῶν Παρισίων, στὸ 1917, στὴν Καταλωνία τὸ 1936, στὴ Βουδαπέστη τὸ 1956. Ἄλλὰ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ στὴ σύγχρονη καπιταλιστικὴ γραφειοκρατικὴ κοινωνία, ἡ ἐπαναστατικὴ πραγματικότητα ἀστράφτει μπροστὰ στὰ μάτια ὄλων καὶ τὸ φῶς τῆς ξεχύνεται σ' ὅλο τὸν κόσμον. Πρέπει ἀνστηρὰ νὰ μᾶς γίνῃ ἀρχὴ καὶ συνείδηση αὐτὴ ἡ ἰδέα: ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ συνέχεια, ὁ Μάης τοῦ '68 ἔχει ἀνοίξει μίαν νέα περίοδο στὴν παγκόσμια ἱστορία.

Ἦ Οχι πλέον στὴ θεωρία ἀλλὰ στὴν πράξη, ὄχι γιὰ μερικὲς μέρες ἀλλὰ γιὰ ἑβδομάδες, ὄχι ἀνάμεσα σὲ μερικοὺς μεμνημένους ἀλλὰ σὲ δεκάδες καὶ ἑκατοντάδες χιλιάδες προσώπων, οἱ γόνιμες ἰδέες, οἱ ὀργανωτικὲς πράξεις, οἱ ὑποδειγματικὲς μορφὲς τῆς σύγχρονης ἐπανάστασης διαχέονται καὶ πραγματοποιοῦνται. Αὐτὸ γίνεται σὺν τοῖς τομεῖς τοῦ πρὸ σύγχρονου τῆς κοινωνίας ἀλλὰ ἐπίσης καὶ ἐκεῖ ὅπου μπορούσε νὰ φαίνεται πολὺ παράτολμο καὶ πολὺ δύσκολο νὰ πραγματοποιηθοῦν.

Σὲ μερικὲς μέρες τὸ κίνημα τῶν ἐπαναστατημένων φοιτητῶν θέτει σὲ ὅλη τὴ χώρα τὴν ἀμφισβήτηση τῆς ἱεραρχίας καὶ ἀρχίζει νὰ τὴν καταργεῖ ἐκεῖ ὅπου τοῦ ἦταν περισσότερο οἰκεία: στὸν τομέα τῆς γνώσης καὶ τῆς ἐκπαίδευσης. Διακηρύσσει καὶ ἀρχίζει νὰ πραγματοποιεῖ τὴν αὐτόνομη καὶ δημοκρατικὴ διεύθυνση τῶν συλλογικοτήτων ἀπ' αὐτὲς τὶς ἴδιες. Ἀμφισβητεῖ καὶ σημαντικὰ κλονίζει τὸ μονοπώλιο τῆς πληροφόρησης ποὺ κατεῖχαν διάφορα κέντρα τῆς ἐξουσίας. Ἀμφισβητεῖ ὄχι τὶς λεπτομέρειες ἀλλὰ τὰ θεμέλια καὶ τὴν οὐσία τοῦ σύγχρονου «πολιτισμοῦ», τὴν κοινωνία τῆς κατανάλωσης, τὸ διάφραγμα ἀνάμεσα σὲ χειρῶνακτες καὶ διανοουμένους, τὸν καθαγιασμένο χαρακτήρα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν ἄλλων ὑψηλῶν ἰδρυμάτων τῆς καπιταλιστικῆς γραφειοκρατικῆς κουλτούρας.

Ἐδῶ σ' αὐτὰ βρίσκονται οἱ ἀναγκαῖες προϋποθέσεις μιᾶς ἐπαναστατικῆς ἀνοικοδόμησης τῆς κοινωνίας. Ἐδῶ σ' αὐτὰ βρίσκονται οἱ ἀναγκαῖοι καὶ ἐπαρκεῖς ὄροι μιᾶς ριζικῆς ρήξης μὲ τὸν γραφειοκρατικὸ καπιταλιστικὸν κόσμον. Στὴν ἐπαφὴ μ' αὐτὲς τὶς λυδίες λίθους ἀποκαλύπτεται ἀδιάκοπα, ἡ ἐπαναστατικὴ ἢ ἡ ἀντιδραστικὴ φύση ἀτόμων, ομάδων, ρευμάτων.

Στὸν τρόπο τῆς δράσης του, στὸν τρόπο τοῦ εἶναι του καὶ στὴν ἀδιάσπαστη μεταξὺ τους ἐνότητα φαίνεται ὄχι λιγώτερο ἀπὸ τοὺς

στόχους του, ή επαναστατική φύση τοῦ σημερινοῦ κινήματος.

Ἐκ τῆς μιᾶς μέρας στὴν ἄλλη, ὁ τεράστιος δημιουργικὸς δυναμισμὸς τῆς κοινωνίας, συμπιεσμένος καὶ φιωμένος ἀπὸ τὸν γραφειοκρατικὸ καπιταλισμὸ, ἐκρήγνυται. Οἱ ιδέες οἱ πιὸ τολμηρὲς καὶ οἱ πιὸ ρεαλιστικὲς — εἶναι τὸ ἴδιο — προωθοῦνται, συζητιοῦνται, ἐφαρμόζονται. Ἡ γλῶσσα περιορισμένη καὶ δεμένη ἀπὸ τὴν γραφειοκρατικὴ ρουτίνα λύνεται, βρίσκει λέξεις νὰ ἐκφραστεῖ, φωτοβολεῖ ξανανοιωμένη καὶ οἱ ἄνθρωποι τὴν ξαναοικειοποιοῦνται σ' ὅλη της τὴν ἀφθονία. Μεγαλοφυῆ συνθήματα, ἀποτελεσματικά, ἀνθόρμητα ἀναβλύζουν ἀπὸ τὸ ἀνώνυμὸ πλῆθος.

Οἱ ἐκπαιδευτὲς ἐκπαιδεύονται. Καθηγητὲς Πανεπιστημίου καὶ διευθυντὲς λυκείου ἐκφράζουν τὴν ἐκπληξή τους γιὰ τὴν εὐφυΐα τῶν μαθητῶν τους καὶ γιὰ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ παράλογου καὶ τοῦ ἀνωφελοῦς ἐκείνων ποὺ ἐδίδασκαν. Σὲ μερικὲς μέρες νέοι εἴκοσι χρονῶν, ἀποκτοῦν μιὰ κατανόηση καὶ μιὰ πολιτικὴ φρόνηση ποὺ τίμιοι ἐπαναστάτες δὲν ἔχουν ἀκόμα ἀποκτήσει ὕστερα ἀπὸ τριάντα χρόνια στὸ κίνημα. Στὸ «Κίνημα τῆς 22 Μαρτίου» στὴν UNEF, στὴν SNE, ἐμφανίζονται ἀρχηγοὶ τῶν ὁποίων ἡ ὀξυδέρκεια καὶ ἡ ἱκανότης δὲν εἶναι καθόλου κατώτερη ἀπ' αὐτὴν τῶν παλιῶν ἀρχηγῶν καὶ οἱ ὁποῖοι πρὸ παντὸς ἐγκαθιστοῦν μιὰ νέα σχέση μὲ τὴ μάζα: Δίχως νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ τὴν προσωπικότητά τους καὶ τὴν εὐθύνη τους, εἶναι ὄχι μεγαλοφυεῖς ἀρχηγοί, ἀλλὰ ἐκφραση καὶ ζόμη τῆς συλλογικότητας. Τὸ κίνημα ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸ ποὺ ἔχει κάθε ἐπανάσταση, τὴν αὐτοανάπτυξη καὶ τὴν αὐτογονιμότητα κατὰ τὴν ἀνιούσα της φάση (ἀπὸ 3 ἕως 24 Μαΐου). Προκαλεῖ τὴν κάθοδο τῶν ἐργατῶν σὲ ἀπεργία. Μεταμορφώνει καὶ τὸν συσχετισμὸ τῶν κοινωνικῶν δυνάμεων καὶ τὴν εἰκόνα ποὺ ὁ πλῆθος εἶχε γιὰ τοὺς θεσμοὺς καὶ τὰ πρόσωπα. Μὲ μιὰ βαθειὰ ἔννοια τακτικῆς, ἐξαναγκάζει βῆμα πρὸς βῆμα τὸ Κράτος νὰ ἀποκαλύψει τὴν καταπιεστικὴ καὶ ἀστυνομικὴ του φύση καὶ ἀκόμα περισσότερο κάνει νὰ φανεῖ μέσα στὴν κατεστημένη τάξη μιὰ τεράστια κατεστημένη ἀταξία. Δείχνει ὅτι ἡ πραγματικὴ οὐσία τῆς καπιταλιστικῆς γραφειοκρατικῆς ὀργάνωσης εἶναι ἡ ὀλοκληρωτικὴ ἀναρχία. Ἐξαναγκάζει τοὺς προτάνεις καὶ τοὺς ὑπουργοὺς νὰ ἀποκαλύψουν στὰ μάτια ὅλου τοῦ κόσμου τὴν ἀσυναρτησία τους, τὴν ἀναρμοδιότητά τους, τὴν ἠλιθιότητά τους. Ρίχνει τὴ μάσκα τῶν «μόνων ἱκανῶν νὰ κυβερνᾶν» καὶ δείχνει ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ πιὸ ἀνίκανοι. Ἀποκαλύπτει τὸ κενὸ ποὺ βασιλεύει σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῶν θεσμῶν — κυβέρνηση, κοινοβούλιο, διοίκηση πολιτικὰ κόμμα-

τα. Μὲ γυμνὰ χέρια οἱ φοιτητὲς ἐξαναγκάζουν τὴν ἐξουσία νὰ δείξει, πίσω ἀπὸ τὶς τελετές της, τὰ μεγαλεῖα της καὶ τὶς κομπορημοσύνες της, τὸν ΦΟΒΟ ποὺ τὴν κατέχει, φόβο ποὺ δὲν ἔχει καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει ἄλλο καταφύγιο παρὰ τὸ ρόπαλο καὶ τὴ χειροβομβίδα. «Ταυτόχρονα τὸ κίνημα κάνει τὶς γραφειοκρατικές «ἐργατικές» διευθύνσεις νὰ ἀποκαλύψουν τὸν ἐαυτὸ τους σὰν τὶς ὕστατες ἐγγυήσεις τῆς κατεστημένης τάξης ἐξ ὀλοκλήρου συνέταιροι τῆς ἀσυναρτησίας καὶ τῆς ἀναρχίας της. Ἡ σάρκα τῶν διευθυνόντων στρωμάτων ἐπὶ Γαλλία ἔχει βαθειὰ ξευκιστεῖ καὶ αὐτὴ δὲν θὰ ἐπουλωθεῖ γρήγορα».

Τὸ παρὸν κίνημα εἶναι βαθειὰ σύγχρονο γιατί διαλύει τὴν ἀπάτη τῆς ὠραίας ὀργανωμένης κοινωνίας, τῆς καλὰ λαδωμένης ὄπου δὲν θὰ ὑπῆρχε πλέον ριζικὴ σύγκρουση, ἀλλὰ μόνον μερικὰ περιθωριακὰ προβλήματα. Αὐτὸς ὁ βίαιος κλονισμὸς δὲν ἔχει γίνε οὔτε στὸ Κογκό, οὔτε στὴν Κίνα, οὔτε στὴν Ἑλλάδα — ἀλλὰ σὲ μιὰ χώρα ὄπου ὁ σύγχρονος γραφειοκρατικὸς καπιταλισμὸς εἶναι καλὰ ἐγκατεστημένος καὶ ἀκμαῖος, ὄπου οἱ διοικοῦντες εἶναι πολὺ πολιτισμένοι καὶ οἱ σχεδιαστὲς πολὺ εὐφυεῖς καὶ προβλεπτικοί. Ἀλλὰ εἶναι ἐπίσης γιατί αὐτὸ ἐπιτρέπει νὰ ἐξαλειφτοῦν ἕνα σωρὸ ἰδεολογικῆς σκοτεινίας ποὺ ἐμποδίζουσαν τὴν ἐπαναστατικὴ δραστηριότητα. Δὲν εἶναι ἢ πείνα στὴν ὁποῖαν ὁ καπιταλισμὸς θὰ καταδίκαζε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸ προκάλεσε, οὔτε μιὰ «οἰκονομικὴ κρίση» ποὺ ἀπὸ κοντὰ ἢ μακριὰ τὸ ἐπηρρέασε. Δὲν ἔχει τίποτε νὰ κάνει οὔτε μὲ τὴν «ὑποκατανάλωση» οὔτε μὲ τὴν «ὑπερπαραγωγή» οὔτε μὲ τὴν «πτώση τοῦ ποσοστοῦ τοῦ κέρδους». Δὲν ἦταν ὁ ἄξονας του οἱ οἰκονομικὲς διεκδικήσεις. Ἀντίθετα, εἶναι γιατί ξεπέρασε τὶς οἰκονομικὲς διεκδικήσεις, ὄπου ὁ φοιτητικὸς συνδικαλισμὸς ἦταν ἐγκλεισμένος γιὰ πολλὰ χρόνια — μὲ τὴν εὐλογία τῶν κομμάτων τῆς «ἀριστερᾶς» ποὺ ἔγινε αὐτὸ ποὺ ἔγινε. Καί, ἀντίστροφα, ἐξασφαλίζοντας τὸν περιορισμὸ τοῦ κινήματος, τῶν μισθωτῶν σὲ στενὰ οἰκονομικὲς διεκδικήσεις, οἱ συνδικαλιστὲς γραφειοκράτες, προσπάθησαν καὶ προσπαθοῦν νὰ περιορίσουν τὸ ρῆγμα τοῦ καθεστώτος.

Ἐκεῖνο ποὺ τὸ παρὸν κίνημα ἀποκαλύπτει σὰν θεμελιώδη ἀντίφαση τῆς γραφειοκρατικῆς καπιταλιστικῆς κοινωνίας δὲν εἶναι ἢ «ἀναρχία τῆς ἀγορᾶς» ἢ «ἀντίθεση ἀνάμεσα στὴν ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων καὶ στὶς μορφὲς ἰδιοκτησίας ἢ ἀνάμεσα στὴ «συλλογικὴ παραγωγή καὶ στὴν ἰδιωτικὴ οἰκειοποίηση». Ἡ κεντρικὴ σύγκρουση γέρω ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ὅλες οἱ ἄλλες ὑποτάσ-

σονται είναι ή σύγκρουση ανάμεσα σέ διευθύνοντες και έκτελεστές. 'Η ανυπέροβλητη αντίφαση που σπαράσσει αυτή την κοινωνία έκδηλώνεται στην ανάγκη του γραφειοκρατικού καπιταλισμοῦ νά αποκλείσει τους ανθρώπους από τή διεύθυνση τῆς ἴδιας τους τῆς δραστηριότητας ΚΑΙ στην αδυναμία του νά τὸ κατορθώσει (ἐάν τὸ κατορθῶνε θὰ κατέρρεε πάραυτα ἀπὸ αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός). 'Η ἀνθρώπινη και πολιτικὴ του ἔκφραση βρίσκεται στὸ σχέδιο τῶν γραφειοκρατῶν νά μεταμορφώσουν τοὺς ἀνθρώπους σέ ἀντικείμενα (εἴτε μὲ τὴ βία, εἴτε μὲ τὴν ἀπάτη, τὴ χειραγώγηση, τὶς μέθοδοις τῆς ἐκπαίδευσης ἢ μὲ «οἰκονομικὰ» τεχνάσματα) και στην ἄρνηση τῶν ἀνθρώπων νά τοὺς ἀφίσουν νά τὸ κάνουν.

Στὸ σημερινὸ κίνημα μπορούμε καθαρὰ νά ἰδοῦμε ἐκεῖνο ποὺ ὅλες οἱ ἐπαναστάσεις μᾶς ἔχουν δείξει, ἀλλὰ πρέπει ἐκ νέου νά τὸ ξαναμάθουμε. Δὲν ὑπάρχει «ὠραία» ἐπαναστατικὴ προοπτικὴ, «βαθμιαίας ἀνάπτυξης τῶν ἀντιφάσεων» και «προοδευτικῆς συσσώρευσης μιᾶς ἐπαναστατικῆς συνείδησης τῶν μαζῶν». Ὑπάρχει ἡ ἀντίφαση και ἡ ανυπέροβλητη σύγκρουση γιὰ τὶς ὁποῖες θὰ μιλήσουμε και τὸ γεγονός ὅτι αὐτὴ ἡ κοινωνία ἀναγκάζεται νά παράγει, περιοδικὰ, ἀναπόφευκτα «ἐπεισόδια» ποὺ προκαλοῦν ἐμπλοκὴ στὴ λειτουργία της και κανὸν νά ξεσπάσει ἡ πάλη τῶν ἀνθρώπων ἐναντίον τῆς ὀργάνωσής της. 'Η λειτουργία τοῦ γραφειοκρατικοῦ καπιταλισμοῦ δημιουργεῖ τοὺς *δ ε σ π ο τ ι σ μ ο ς* (ὄλικά ἐνσαρκωμένους στὴν ἴδια τὴ διάρθρωση τῆς ἀλλοτριωμένης και καταπιεστικῆς κοινωνίας) ποὺ ἐπιτρέπουν νά πάρουν οἱ μάζες συνείδηση. "Ὅταν οἱ ἄνθρωποι κατέβουν στὴν πάλη εἶναι αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ διάρθρωση ποὺ τοὺς ἀναγκάζει νά ἀναζητήσουν τὶς αἰτίες τόσο περισσότερο ὅσο ὁ γραφειοκρατικὸς *δ ε σ π ο τ ι σ μ ο ς* θέτει συνεχῶς τὸ πρόβλημα τῆς ὀργάνωσης τῆς κοινωνίας σὰν ἓνα πρόβλημα σαφὲς στὰ μάτια ὄλων. Βέβαια τὸ κίνημα παρουσιάζει μιὰ χαρακτηριστικὴ ἀντινομία. Βαθειὰ σύγχρονο στοὺς στόχους του και στὰ στρώματα ποὺ τὸ ἐμπνέουν, βρίσκει τὰ εἰσπλεκτικὰ ὄλικά του στὸν τομέα ὅπου οἱ διαρθρώσεις τοῦ γαλλικοῦ καπιταλισμοῦ μένουν ἀρχαϊκές, σὲ ἓνα πανεπιστήμιο τοῦ ὁποῖου ἡ ὀργάνωση χρονολογεῖται ἀπὸ αἰῶνες. Αὐτὲς οἱ διαρθρώσεις σὰν τέτοιες δὲν εἶναι τυπικές, τὸ ἀντίθετο. Τὰ ἀγγλοσαξωνικὰ πανεπιστήμια ἔχουν «ἐκσυγχρονιστεῖ» — αὐτὸ δὲν τὰ ἐμποδίζει καθόλου νά γίνονται λεία τῶν ἰδίων συγκρούσεων. Τὸ ἔχουμε ἰδεῖ στὰ γεγονότα τοῦ Μπέρκλεϋ στὶς Ἐνωμένες Πολιτεῖς ἢ στὴν L.S.E. τοῦ Λονδίνου. Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ εἶναι τυπικὸ εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἀδιάκοπη και ἀναδρομικὴ ἀνικανότητα τῆς γρα-

φειοκρατικῆς καπιταλιστικῆς κοινωνίας νὰ «ἐκσυγχρονιστεῖ» δίχως βαθεῖα κρίση — ὅπως τὸ δείχνουν καὶ σὲ ἄλλα πεδία, τὸ ζήτημα τῆς ἀγροτιᾶς στὴ Γαλλία, αὐτὸ τῶν νέγων στὶς Ἐνωμένες Πολιτεῖες καὶ ἀκόμα αὐτὸ τῆς ὑποανάπτυξης σὲ παγκόσμια κλίμακα. Μέσω αὐτῶν τῶν κρίσεων βρίσκεται τοποθετημένο κάθε φορὰ τὸ ζήτημα τῆς καθολικῆς ὀργάνωσης τῆς κοινωνίας.

Εἶναι τέλος θεμελιῶδες ὅτι ὁ δραστήριος πυρήνας τοῦ κινήματος εἶναι ἡ νεολαία — περισσότερο ἰδιαίτερα ἡ σπουδάζουσα, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ αὐτὴ τῶν ἄλλων κοινωνικῶν κατηγοριῶν. Ὅλος ὁ κόσμος τὸ ξέρει κι' ἀκόμα ἡ κυβέρνηση μιλάει γι' αὐτὸ μὲ δάκρυα στὰ μάτια. Ἀλλὰ τὴν ἔννοια ἀπ' αὐτὸ τὸ γεγονός δὲν μπορεῖ νὰ τὴν συλλάβει κανένας ἀπὸ τοὺς θεσμοὺς καὶ τὶς ὀργανώσεις ποὺ ὑπάρχουν δεξιά ἢ ἀριστερά. Ἡ νεολαία δὲν θέλει νὰ πάρει τὴ θέση τῶν παλαιότερων τῆς σὲ ἓνα ἀποδεκτὸ ἀπ' αὐτὴν σύστημα. Αὐτὴ ἀπορρίπτει αὐτὸ τὸ σύστημα, τὸ μέλλον ποὺ αὐτὸ τῆς ὑπόσχεται, ὅλα τοῦ τὰ ὑποκαταστήματα συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ «ἀριστεροῦ». Ἡ νεολαία δὲν βρίσκεται ριγμένη σὲ μιὰ σύγκρουση γενεῶν, ἀλλὰ σὲ μιὰ κοινωνικὴ σύγκρουση τῆς ὁποίας αὐτὴ εἶναι ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς πόλους, γιατί αὐτὴ ἀρνεῖται καὶ ἀπορρίπτει τὸ σύνολο τῶν πλαισίων καὶ τῶν ἀξιῶν τῆς κατεστημένης ἀταξίας. Θὰ ξαναμιλήσουμε γι' αὐτὸ στὸ δεύτερο μέρος αὐτοῦ τοῦ κειμένου. Ὅλα αὐτὰ — καὶ δίχως ἀμφιβολία πολλὰ ἄλλα, ποὺ γιὰ τὴ στιγμὴ δὲν ἔχομε τὸν καιρὸ νὰ μιλήσουμε κι' ἀκόμα δὲν εἴμαστε ἱκανοὶ νὰ τὰ ἰδοῦμε — θὰ πρέπει στοὺς μῆνες καὶ στὰ χρόνια ποὺ ἔρχονται νὰ τὰ ἐπεξεργαστοῦμε, νὰ ἐμβαθύνουμε σ' αὐτὰ νὰ ἰδοῦμε τὴν ἔννοιά τους.

Ἀλλὰ γιὰ τὴ στιγμὴ τὸ ἐπεῖγον εἶναι ἄλλοῦ.

ΑΝΑΓΚΗ ΕΝΟΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟῦ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ φοιτητικὸ κίνημα ὁδήγησε σὲ μιὰ ἀπεργία πρακτικῶς γενικὴ, καὶ ἀκόμα περισσότερο, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ βάση τῶν ἐργαζομένων ἀπέρριψε τὴν ἀπίστευτὴ αἰσχροκέρδια τῶν συμφωνιῶν τῆς Γκρενέλ, ἡ κρίση γίνεται ἀντικειμενικά, καθολικὴ κρίση τοῦ καθεστώτος καὶ τῆς κοινωνίας. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως πέραν τῆς ἐμπλοκῆς τῶν θεσμῶν καὶ τοῦ μηδενισμοῦ τῶν πολιτι-

κῶν «διευθύνσεων» φανερώνεται τὸ ἀπόλυτο πολιτικὸ κενὸ ποὺ ὑπάρχει στὴ χώρα.

Θὰ ξανάρθουμε στὴν ἀνάλυση τῆς κρίσης καὶ τῶν δυνατῶν προοπτικῶν ποὺ ἀνοίγει αὐτή. Ἀλλὰ εὐθὺς ἀπὸ τώρα ἓνα πράγμα εἶναι βέβαιο. Ἡ ἐπανάσταση πρέπει νὰ ἀποκτήσει ἓνα πρόσωπο. Ἡ ἐπανάσταση πρέπει νὰ κάνει νὰ ἀκουστεῖ ἡ φωνή της. Γιὰ νὰ τὴν βοηθήσουμε, ἓνα ἐπαναστατικὸ κίνημα ἐνὸς νέου τύπου εἶναι ἀπαραίτητο καὶ τώρα δυνατό. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ κάθε «προφητεία»: ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ συνέχεια τῶν γεγονότων, ἡ ἔννοια καὶ ἡ ἀναγκαιότης ἐνὸς τέτοιου κινήματος εἶναι βέβαιες.

Μποροῦμε νὰ ξαναγυρίσουμε στὶς πρόσφατες ἐβδομάδες καὶ νὰ ποῦμε ὅτι ὅλα θὰ πηγαιναν διαφορετικὰ ἐὰν ὑπῆρχε ἓνα ἐπαναστατικὸ κίνημα ἐπαρκῶς δυνατό γιὰ νὰ ματαιώσει τὶς γραφειοκρατικὲς μανοῦβρες, νὰ ἀποκαλύψει μέρα μὲ τὴν ἡμέρα τὴ διπλοπροσωπία τῶν «διευθύνσεων» τῆς ἀριστερᾶς, νὰ δείξει στοὺς ἐργάτες τὴ βαθειὰ ἔννοια τῆς πάλης τῶν φοιτητῶν, νὰ διαδόσει τὴν ἰδέα τῆς συγκρότησης κατ' ἀρχὴν αὐτονόμων ἀπεργιακῶν ἐπιτροπῶν, ἐργατικῶν συμβουλίων ἐν συνεχείᾳ καὶ τέλος νὰ θέσει σὲ κίνηση τὴν παραγωγὴ ἀπὸ τὰ ἐργατικὰ συμβούλια. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα θὰ γίνονταν ἐκεῖνα ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ γίνουν γιὰτὶ ἓνα τέτοιο κίνημα δὲν ὑπῆρχε. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ὅπως ἡ πείρα τῆς ἐξαπόλυσης τῶν φοιτητικῶν ἀγώνων τὸ ἔχει ἀκόμα ἀποδείξει, ἓνα τέτοιο κίνημα θὰ μποροῦσε νὰ παίξει ἓναν κύριο ρόλο καταλύτη, ἐνζύμιον συρτοθραύστη, δίχως καθόλου γι' αὐτὸ νὰ γίνει μία γραφειοκρατικὴ «διεύθυνση» τῶν μαζῶν, ἀλλὰ νὰ παραμείνει τὸ ὄργανο τῆς πάλης τους καὶ ἡ προσωρινὴ φράξιά τους ἢ πιὸ φωτισμένη. Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ παράπονα εἶναι μάταια. Ὁχι μόνον ἡ ὀλικὴ ἀνυπαρξία ἐνὸς τέτοιου κινήματος δὲν εἶναι τυχαία, ἀλλὰ ἐὰν εἶχε ὑπάρξει, ἐὰν εἶχε διαμορφωθεῖ κατὰ τὴν προηγούμενη περίοδο, δὲν θὰ ἦταν βέβαια τὸ κίνημα, γιὰ τὸ ὁποῖο μιλάμε. Μποροῦμε νὰ πάρουμε τὴν «καλύτερη» ἀπὸ τὶς μικρὲς ὁργανώσεις ποὺ ὑπῆρχαν νὰ πολλαπλασιάσουμε στὰ χίλια τὶς δυνάμεις της, αὐτὴ δὲν θὰ μποροῦσε καθόλου νὰ ἀνταποκριθεῖ στὶς ἀπαιτήσεις καὶ στὸ πνεῦμα τῆς παρούσας κατάστασης. Τὸ ἔχουμε διαπιστώσει μέσα στὰ γεγονότα. Οἱ ὑπάρχουσες ὁμάδες τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς δὲν ξέρανε τίποτε ἄλλο νὰ κάνουν παρὰ νὰ ξαναξετυλίγουν ἀτελεύτητα τὶς μαγνητοφωνημένες ταινίες ποὺ εἶχαν καταγράψει μιὰ φορὰ γιὰ πάντα καὶ ποὺ μὲ στοργὴ τὶς κρατοῦσαν. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο σὲ τίποτε δὲν θὰ ὀφελοῦσε νὰ δοκιμάζαμε νὰ συγχωνεύσουμε αὐτὲς τὶς

ομάδες. Ὅποιοιδήποτε και ἂν εἶναι οἱ τίτλοι τους και οἱ διαφόρου βαθμοῦ ἀρετῆς τους σὰν συντηρητῆς τῆς κρούας σιάρχτης τῆς ἐπαναστάσεως ὕστερα ἀπὸ δεκάδες χρόνια, ἀποδειχτήκανε μέσα στὰ γεγονότα, ἀνίκανες νὰ βροῦν ἀπὸ τὴν ἰδεολογική και πρακτική ρουτίνα, ἀνίκανες νὰ διδαχτοῦν καθὼς και νὰ λησμονήσουν ἐκεῖνο ποῦ ἦταν.

Τὸ ἐπεῖγον καθῆκον τῆς παρούσης στιγμῆς, εἶναι ἡ συγκρότηση ἐνὸς νέου ἐπαναστατικοῦ κινήματος ξεκινώντας ἀπὸ τοὺς πρόσφατους ἀγῶνες και τὴν πείρα τους. Ὁ δρόμος αὐτῆς τῆς συγκρότησης περνάει ἀπὸ τὴν ἀνασυγκρότηση τῶν νέων φοιτητῶν, ἐργατῶν και ἄλλων ποῦ ἐνώθησαν μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες, πάνω σὲ ἰδεολογικὲς και ὀργανωτικὲς βάσεις ποῦ θὰ καθορίσουν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.

Σ' αὐτὴ τὴ συγκρότηση οἱ ἐπαναστάτες φοιτητῆς ἔχουν μία κύρια ἐπευθυνότητα. Τὰ προβλήματα ποῦ ἔθεσε τὸ φοιτητικὸ κίνημα και οἱ ἀπαντήσεις ποῦ ἔχει δώσει ξεπερνᾶν κατὰ πολὺ τὰ πανεπιστήμια. Ἐχουν μία σημασία γιὰ τὸ σύνολο τῆς κοινωνίας και γιαντὸ οἱ ἐπαναστάτες φοιτητῆς πρέπει τώρα νὰ ἀναλάβουν τὶς καθολικὲς τους εὐθύνες.

Ἐὰν δὲν γίνει αὐτό, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἡ ἀπομόνωση και τελικὰ ἡ ἥττα τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος. Αὐτὸ θὰ εἶναι ὁ θρίαμβος τῆς κοινῆς γραμμῆς Πομπιντοῦ Σεγκό, δηλαδή ὁ καθένας νὰ μείνει στὴ θέση του, οἱ φοιτητῆς νὰ ἀπασχοληθοῦν μὲ τὶς ὑποθέσεις τους και οἱ ἐργάτες μὲ τὶς δικές τους. Κι αὐτὸ θὰ ἐπέτρεπε στὴν κυβέρνηση και στὶς πολιτικὲς «διευθύνσεις» νὰ ἀπασχοληθοῦν μὲ τὶς ὑποθέσεις τῆς κοινωνίας.

Ἀλλὰ τὸ κίνημα τῶν ἐπαναστατῶν φοιτητῶν δὲν μπορεῖ νὰ παίξει ἕναν γενικὸ ρόλο μένοντας μόνον φοιτητικὸ. Αὐτὸ θὰ τοὺς ξανάκανε νὰ θέλουν νὰ δράσουν πάνω στὰ ἄλλα κοινωνικὰ στρώματα «ἀπ' ἔξω», σιάρχη συγχρόνως σφαλμένη και στείρα. Τὸ φοιτητικὸ κίνημα ἔχει ἤδη δράσει «ἀπ' ἔξω» πάνω στὰ ἄλλα στρώματα δείχνοντάς τους τὸ παράδειγμα, ξαναμαθαίνοντάς τους τὴν ἐννοια τῆς πάλης, προτρέποντας στὴ γενικὴ ἀπεργία. Ὑπὸ ἄλλες μορφές θὰ πρέπει και θὰ μπορεῖ νὰ συνεχίσει νὰ παίξει αὐτὸ τὸ ρόλο. Ἀλλὰ δὲν μπορεῖ ἂν μείνει ἀπλῶς φοιτητικὸ νὰ δώσει στὴν κοινωνία ἐκεῖνο ποῦ πάνω ἀπ' ὄλα λείπει στὴν παρούσα στιγμή, μιὰ πλήρη και συνεπὴ φωνὴ ποῦ θὰ ἀποκαλύψει τὸ κενὸ τῆς πολιτικῆς φλυαρίας. Οὔτε νὰ μεταθέσουν ἢ νὰ εἰσάγουν ἀπ' ἔξω στὰ ἄλλα κοινωνικὰ στρώματα ἐκεῖνο ποῦ ἦταν τόσο γόνιμο και τόσο ἀποτελεσματικὸ στὸ ἴδιο τὸ δικό τους ἔδαφος: ἀντικεί-

μενα ποὺ ανταποκρίνονταν στοὺς βαθεῖς πόθους τῶν ἐνδιαφερομέ-
νων, μία δράση ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ μιὰ ὀργανικὴ συλλογικότητα.

Τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸ κίνημα τῆς Ναντέρ στὸ κίνημα τοῦ συνόλου
τῆς ἐκπαίδευσης ἔχει ἤδη ἀπαιτήσει μιὰ μεταμόρφωση τοῦ ἐδάφους,
τῶν μορφῶν, τῶν ἀντικειμένων, τῆς ὀργάνωσης τῆς πάλης. Τὸ πέ-
ρασμα ἀπὸ τὸ φοιτητικὸ κίνημα σὲ ἓνα συνολικὸ κίνημα θὰ ἀπαι-
τήσει μιὰ μεταμόρφωση ποιοτικὰ πολὺ πιὸ ἐνδιαφέρουσα — καὶ
πολὺ πιὸ δύσκολη.

Αὐτὴ ἡ δυσκολία — ποὺ τὴν διαπιστώσαμε σὲ χίλια σημεία ὑ-
στερα ἀπὸ τὶς 13 τοῦ Μάη — προέρχεται ἀπὸ πολλοὺς παράγον-
τες, ὀργανικὰ συνδεδεμένους.

Τὸ φοιτητικὸ κίνημα γνώρισε τὴν ἐπιτυχία, τὴν ἀληθινὴ του
ὑπαρξὴ καὶ τὴ χαρὰ σὲ ἓνα ἔδαφος ποὺ ἦταν ἀπὸ τὴ φύση του δι-
κό τους: στὶς πανεπιστημιακὲς σχολὲς καὶ στὰ πανεπιστημιακὰ
προάστεια. Νὰ πεῖς ὅτι πρέπει νὰ περάσει στὴν ἀληθινὴ πολιτικὴ,
ἀντιμετωπίζοντας τὴν κοινωνία στὸ σύνολό της, αὐτὸ φαίνονταν ὅτι
ὑπεξαιροῦσε τὸ ἔδαφος πάνω στὸ ὁποῖο στηρίζονταν δίχως καὶ νὰ
τοῦ προσφέρει ἀμέσως ἓνα ἄλλο ἱκανὸ νὰ συγκριθεῖ μ' αὐτό.

Δοκίμασε τὴ δραστηριότητά του, ἔδειξε μιὰ θαυμάσια ἔννοια τα-
κτικῆς μὲ μέθοδες δράσης ποὺ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν μπορεῖ νὰ
μεταφερθοῦν, σὰν τέτοιες στὴν κλίμακα τῆς κοινωνίας.

Τὸ πιὸ ἐπείγον ἀπὸ τὰ προβλήματα εἶναι αὐτὸ τῆς ὀργάνωσης,
γιατὶ δροῦσε μέσα σὲ συλλογικότητες ἐπαγγελματικὰ καὶ τοπικὰ
συγκεντρωποιημένες καὶ ἐνοποιημένες — καὶ τώρα εἶναι ὑποχρεω-
μένο νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἑτερογένεια καὶ τὴν κοινωνικὴ καὶ
ἐθνικὴ ποικιλία.

Εἶναι εὐκολονόητο ὅτι μέσα σ' αὐτὲς τὶς συνθήκες πολλοὶ ἐπα-
νασιάτες φοιτητὲς ἀρνοῦνταν νὰ ἐγκαταλείψουν ἀπλὰ καὶ καθαρὰ
ἐκεῖνο ποὺ εἶχε ἐλεγχθεῖ μέχρι τώρα, τὸ μόνον γόνιμο ἔδαφος.

Γι' αὐτὸ ἐκδηλώνονταν συνεχῶς τάσεις πρὸς μιὰ φυγὴ πρὸς τὰ
ἐμπρὸς — ποὺ δὲν εἶναι στὴν πραγματικότητα παρὰ μιὰ φυγὴ
πρὸς τὰ πλάγια καὶ κινδυνεβεῖ στὸ τέλος νὰ γίνεи μιὰ φυγὴ
πρὸς τὰ πίσω. Αὐτὲς οἱ τάσεις ἀπορρέουν ἀπὸ μιὰ ἐσφαλμένη εἰ-
κόνα τῆς κατάστασης. Δὲν ὑπάρχουν σήμερα μέσα στὰ στρώμα-
τα τῶν μισθωτῶν οἱ ἀντοδύναμες ἐκρήξεις ποὺ ὑπῆρχαν ἀπὸ πρὶν
ἓνα μῆνα στὴ μάζα τῶν φοιτητῶν. Νὰ ζητᾶς νὰ διαιωνίσεις τεχνι-
κὰ τὶς συνθήκες ποὺ ὑπῆρχαν στὰ μέσα Μαΐου, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ
καταλήξεις νὰ δημιουργεῖς φαντάσματα, ἔξω ἀπὸ τὴν πραγματικό-

τητα και να ενεργείσ σπασμωδικά, έτσι ποδ αντί να δίνεις τὸ πα-
ράδειγμα, δὲν θὰ μάθει κανείς τίποτα.

Ἄλλὰ αὐτές οἱ δυσκολίες συνδέονται μὲ ἄλλες πολὺ πιὸ βα-
θειές γιὰτι αὐτές ἀφοροῦν τὰ τελευταῖα προβλήματα, τίς τελικὲς
στιγμές τῆς ἐπαναστατικῆς δραστηριότητος και τῆς ἴδιας τῆς ἐπα-
νάστασης. Ἐκφράζοντάς τες μὲ τὴ συμπεριφορὰ τους οἱ ἐπαναστά-
τες φοιτητές δείχνουν μιὰ ὀριμότητα ποδ ἡ ἀξία τῆς βρίσκεται σ'
αὐτό: νὰ μιλάς δίχως ἐπιφθλάξεις και δίχως μετριοπάθεια.

Οἱ ἐπαναστάτες φοιτητές αισθάνονται μιὰ ἀντινομία σιτὴ δράση
και σιτὴ σκέψη, ἀνάμεσα σιτὸ ἀνθρώπινο και σιτὴν ὀργάνωση, ἀνά-
μεσα σιτὴν ἀλήθεια τῆς πράξης και σιτὴ συνάφεια τοῦ λόγου, ἀνάμε-
σα σιτὴ φαντασία και σιτὸ σχέδιο. Αὐτὴ ἡ ἀντινομία εἶναι ἡ αἰτία
συνειδητὰ ἢ ὄχι τῶν δισταγμῶν τους.

Αὐτὴ τρέφεται ἀπὸ ὅλη τὴν προηγούμενη πείρα. Ὅπως και ἄλ-
λοι, ἔχουν ἰδεῖ κι' αὐτοί, τὴ σκέψη νὰ γίνεται μέσα σὲ μερικοὺς
μῆνες, ἢ ἐβδομάδες δόγμα στεῖρο και ἀποστειρωτικό, τὴν ὀργάνωση
νὰ γίνεται γραφειοκρατικὴ ἢ ἄψυχη ρουτίνα, τὸ λόγο νὰ μεταμορ-
φώνεται σὲ ἐμπαιγμὸ και ἀπάτη τὸ σχέδιο νὰ ἐκφυλίζεται σὲ ἄ-
καμπτο και στερεότυπο πρόγραμμα.

Ἡ ἐπίδραση ποδ εἶχαν αὐτὰ φάνηκε σιτῖς πράξεις τους, σιτὴν
τόλμη τους, σιτὴν ἄρνησή τους σὲ θέσεις και πλατφόρμες, σιτὴν ἀν-
θρώπινη συλλογικότητά τους. Ἄλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ μείνουμε ἐδῶ.
Νὰ παραδεχτοῦμε αὐτὴν τὴν ἀντινομία σὰν ἔγκυρη, σὰν τελικὴ,
σὰν ἀξεπέραστη, εἶναι σὰν νὰ παραδεχόμαστε αὐτὴν τὴν ἴδια
τὴν οὐσία τῆς καπιταλιστικῆς γραφειοκρατικῆς ἰδεολογίας, σὰν νὰ
παραδεχόμαστε τὴ φιλοσοφία και τὴν πραγματικότητα ποδ ἔπαρ-
χουν, εἶναι σὰν νὰ ἀρνούμαστε τὴν πραγματικὴ μεταμόρφωση τοῦ
κόσμου, σὰν νὰ ὀλοκληρώνουμε τὴν ἐπανάσταση μέσα σιτὴν ἐγκα-
τεστημένη ἱστορικὴ τάξη. Ἐὰν ἡ ἐπανάσταση δὲν εἶναι π α ρ ἄ
ἐκρηξη μερικῶν ἡμερῶν ἢ ἐβδομάδων, ἢ ἐγκατεστημένη τάξη (εἴ-
τε τὸ ξέρει, εἴτε ὄχι, εἴτε τὸ θέλει εἴτε ὄχι) συναρμύζεται μ'
αὐτὴν πολὺ καλά. Ἀκόμα περισσότερο, ἀντίθετα ἀπ' ὅτι πίστευαν
αὐτὴ τὴν ἔχει βαθειὰ ἀνάγκη. Ἱστορικὰ ἡ ἐπανάσταση εἶναι ποδ
ἐπιτρέπει σιτὸν κόσμο τῆς ἀντίδρασης νὰ ἐπιζει, μεταμορφώνοντάς
τον, προσαρμύζοντάς τον — και κινδυνεύουμε σήμερα νὰ ἔχουμε
μιὰ νέα ἀπόδειξη. Αὐτές οἱ ἐκρήξεις εἶναι ποδ συντρίβουν τὸ
φανταστικὸ και μὴ πραγματικὸ περιβάλλον ποδ ἀπὸ τὴν ἴδια τῆς
τῆ φύση, ἡ κοινωνία τῆς ἀλλοτριώσης τείνει νὰ ἐγκλειστεῖ — και
τὴν ἐξαναγκάζουν νὰ βρεῖ νέες μορφές καταπίεσης καλύτερα προσ-

αρμοσμένες στις σημερινές συνθήκες (ίσως μέσω της αλλοτριώσης των χτεσινῶν καταπιεστῶν). "Ότι ἡ κοινωνία μπορεῖ νὰ ἐπαναστατήσῃ, νὰ ζήσῃ μέρες καὶ ἐβδομάδες φωτεινῆς μέθης καὶ ἔντονης δημιουργίας, τὸ ξέρουμε ἀπὸ παλιά. Ὁ γέρο Μισελέ ἔγραφε μὲ τὴν ἐγκαιρία τῆς γαλλικῆς ἐπανάστασης: «Αὐτὴν ἐδῶ τὴν ἡμέρα ὅλα ἦταν δυνατά... τὸ μέλλον ἦταν παρόν... πέρα ἀπὸ τὸν χρόνο, μιὰ ἀστραπή τῆς αἰωνιότητος». Ἀλλὰ ἐὰν δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ἀστραπή, οἱ γραφειοκράτες θὰ ἐπανεμφανιστοῦν ἀμέσως μετὰ, μὲ τὰ κλεφτοφάναρά τους, σὰν τὶς μόνες πηγὲς φωτός. Μὲ τὸ ὅτι ἡ κοινωνία ἢ ἓνα ἀπὸ τὰ τμήματά της, εἶναι ἰκανὴ νὰ ξεσκίσει τὸν πέπλο ποὺ τὴν καλύπτει ἢ νὰ πηδήξῃ πέρα ἀπὸ τὴ σκιά της, τὸ πρόβλημα δὲν βρίσκεται ἐδῶ. Ἐδῶ ἔτσι τ ἰ θ ε τ α ἰ μόνον. Τώρα τί γίνεται ὅταν τεθεῖ; Δὲν πρόκειται νὰ ζήσουμε μιὰ νύκτα ἔρωτος. Πρόκειται νὰ ζήσουμε μιὰ ὀλόκληρη ζωὴ ἔρωτος. Ἐὰν βρίσκουμε σήμερα ἀπέναντί μας τὸν Βαλντέκ - Ροσὲ καὶ τὸν Σεγκνὸ, αὐτὸ δὲν εἶναι ἐπειδὴ οἱ ρῶσσοι ἐργάτες στάθηκαν ἀνίκανοι νὰ ἀνατρέψουν τὸ παλιὸ καθεστῶς. Ἀντίθετα αὐτὸ γίνεται γιατί στάθηκαν ἰκανοὶ — καὶ δὲν μπόρεσαν νὰ ἐγκαταστήσουν, νὰ ἐγκαθιδροῦσιν τὴ δική τους ἐξουσία.

Νὰ ἀφίνουμε τοὺς ἐαυτούς μας νὰ κλειστοῦν μέσα στὸ δίλημμα: ἢ στιγμὴ τῆς δημιουργικῆς ἔκρηξης καὶ ἢ διάρκεια ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι παρὰ αλλοτριώση, σημαίνει νὰ μένουμε αἰχμάλωτοι τῆς κατεστημένης τάξης. Νὰ παραδεχτοῦμε τὸ ἔδαφος ὅπου αὐτὸ τὸ δίλημμα μπορεῖ νὰ τεθεῖ σημαίνει νὰ παραδεχτοῦμε τὶς τελικὲς προϋποθέσεις τῆς ιδεολογίας ποὺ ἀπὸ χιλιάδες χρόνια δεσπόζει.

Νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι ἡ πράξη ἀποκλείει τὴ σκέψη, σημαίνει σιωπῆρὰ νὰ παραδεχόμαστε ὅτι κάθε σκέψη εἶναι δίχως ἀληθινὸ ἀντικείμενο. Καθὼς ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἀπέχει ἀπ' αὐτήν, αὐτὸ σημαίνει νὰ παραδώσουμε τὸ πεδίο τῆς σκέψης στοὺς ἀπατεῶνες καὶ στοὺς ιδεολόγους τῆς ἀντίδρασης.

Νὰ παραδεχόμαστε ὅτι τὸ ἀθόρυμτο καὶ ἡ ὀργάνωση ἀλληλοαποκλείονται, σημαίνει νὰ παραδώσουμε τὸ πεδίο τῆς ὀργάνωσης — δίχως τὸ ὁποῖον καμία κοινωνία δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἐπιζήσῃ οὔτε μιὰ μέρα — στοὺς γραφειοκράτες.

Νὰ παραδεχόμαστε ὅτι ὁ ὀρθολογισμὸς καὶ ἡ φαντασία ἀποκλείονται μεταξύ τους σημαίνει ὅτι δὲν ἔχουμε τίποτε καταλάβει οὔτε ἀπὸ τὸ ἓνα, οὔτε ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἐκεῖ ὅπου ἡ φαντασία ξεπερνάει τὴν ὄνειροπόληση ἢ τὸ παραλήρημα καὶ καταλήγει σὲ στερεὰ ἀποτελέσματα, αὐτὸ γίνεται γιατί αὐτὴ συνθέτει νέες καθολικὲς μορ-

φές. Ἐκεῖ πού ὁ ὀρθολογισμὸς εἶναι δημιουργικὸς λόγος καὶ ὄχι κενὴ ἐπανάληψη, αὐτὸ γίνεται γιὰ αὐτὸς τρέφεται ἀπὸ φανταστικές πηγές τις ὁποῖες κανέναν ἐπιστημονικὸς ψευτο-ὀρθολογισμὸς δὲν μπορεῖ νὰ ὑπολογίσει.

Ὅπως ἡ διαρκὴς σοβαρότητα εἶναι ὁ κολοφῶν τοῦ γελίου, ἔτσι ἡ διαρκὴς γιορτὴ εἶναι ἡ θλίψη δίχως τέλος. Νὰ παραδεχτοῦμε τὴν ἀντινομία σοβαρότης - γιορτῆ σὰν ἀπόλυτη, σημαίνει νὰ παραδεχτοῦμε τὸν πολιτισμὸ τῶν ἀνέσεων. Σημαίνει νὰ κόψουμε τὴ ζωὴ στὰ δύο, σὲ ἓνα «σοβαρὸ» κομμάτι πού παραδίνεται στοὺς ὀργανωτὲς καὶ σὲ ἓνα «εὐχάριστο» πού παραδίνεται στοὺς πωλητὲς τῆς τέρφης καὶ τοῦ θεάματος — τὰ ὁποῖα θὰ μπορούσαν πολὺ καλὰ στὸ τέλος νὰ εἶναι τὰ ἐπαναστατικὰ συμβάντα.

Ἐὰν ἡ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση ἔχει μία ἔννοια, αὐτὴ δὲν εἶναι βέβαια νὰ ἀντικαταστήσει τοὺς ἀστοὺς ἀπὸ «ἐργάτες» γραφειοκράτες. Σ' αὐτὸ ὅμως ἀναπόφευκτα θὰ κατέληγε ἐὰν αὐτὴ ἀρνοῦνταν νὰ ἀντιμετωπίσει αὐτὰ τὰ προβλήματα. Ἐὰν ἡ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση μπορεῖ νὰ προχωρήσει, αὐτὸ δὲν γίνεται μὲ τὸ νὰ κάνει τὴ «σύνθεση» ἀπ' αὐτὲς τις ἀντινομίες ἢ νὰ τις «ξεπεράσει», ἀλλὰ μὲ τὴν καταστροφὴ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἴδιου ὄπου αὐτὲς ἀναπόφευκτα ἀναφύονται.

Θὰ μπορέσει ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία νὰ διαβεῖ αὐτὸ τὸ πέρασμα; Πέρασμα ὄχι σ' ἓναν κόσμον δίχως προβλήματα — ἀλλὰ σὲ ἓναν κόσμον πού θὰ ἔχει ἀφήσει πίσω αὐτὰ τὰ προβλήματα; Δὲν τὸ ξέρουμε — καὶ μὲ αὐτὴ τὴ μορφή τὸ ζήτημα δὲν ἔχει σήμερον κανένα ἐνδιαφέρον. Μόνον ἡ δράση πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση ἔχει μιὰ ἔννοια. Ἐξω ἀπ' αὐτὴ δὲν ὑπάρχει παρὰ καταναλωτικὴ καὶ desperado. Ἀλλὰ σὲ μία καταναλωτικὴ κοινωνία, οἱ desperados γρήγορα μεταμορφώνονται σὲ ἀντικείμενα κατανάλωσης.

Πολλοὶ ἐπαναστάτες φοιτητὲς πολὺ γρήγορα ἀπασχολήθηκαν μὲ τὸν κίνδυνον μιᾶς «ἐπανάκτησης» τοῦ κινήματος ἀπὸ τις παλιὲς δυνάμεις. Ἀλλὰ ὁ κίνδυνος τῆς ἐπανάκτησης μιᾶς ἐκρηξῆς πού μένει ἀπλῶς ἐκρηξῆ εἶναι ἐντελῶς ἐπίσης μεγάλος, ἐὰν ὄχι μεγαλύτερος.

Ἐκεῖνος πού φοβᾶται τὴν ἐπανάκτηση εἶναι ἤδη ἐπανακτημένος. Ἐπανακτημένος ἀπὸ τὴ στάση του, γιὰ ἔχει πάθει ἐμπλοκή. Ἐπανακτημένος ἀπὸ τὴν νοσοτροπία του τὴν πιὸ βαθειά, γιὰ ζητώντας ἐγγυήσεις ἐναντίον τῆς ἐπανάκτησης εἶναι γιὰ τὸ ἤδη πιασμένος στὴν ιδεολογικὴ παγίδα τῆς ἀντίδρασης: στὴν ἀναζήτησιν ἐνὸς φυλακτοῦ, ἐνὸς φετιχ ἀντιεπανακτητικοῦ. Δὲν ὑπάρχει κ α -

μ ί α ἐγγύηση ἐναντίον τῆς ἐπανάκτησης καὶ ὑπὸ μία ἔννοια ὅλα μποροῦν νὰ ἐπανακτηθοῦν. Ὁ Πομπιντοῦ ἀναφέρεται στὸν Ἀπολλίναϊρ, ὁ Βαλντέκ - Ροσὲ τιτλοφορεῖται κομμουνιστής, ὑπάρχει ἓνα Μανσωλεῖο τοῦ Λένιν, πλουτίζουν πουλώντας τὸν Φρόννι, ἡ πρωτομαγιά εἶναι νόμιμος γιορτή. Ἀλλὰ ἐπίσης οἱ ἐπανακτητὲς δὲν ἐπανακτοῦν παρὰ πτώματα. Γιὰ μᾶς, γιὰ ὅσο θὰ εἴμαστε ζωντανοί, πάντα ἐκ νέου ἡ φωνὴ τοῦ Ἀπολλίναϊρ μᾶς μιλάει, πάντα οἱ γραμμὲς τοῦ Κομμουνιστικοῦ Μανιφέστου φωτίζουν, κάνοντάς μας νὰ βλέπουμε τὸ θάραθρο τῆς ἱστορίας, πάντα τὸ «δίνετε κύριοι ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἔχετε πάρει» θὰ ἀντηχεῖ στὰ ἀντιά μας, πάντα τὸ αἷμα τῶν ἐργατῶν τοῦ Σικάγου ταράζει καὶ φωτίζει στυγρόνως τὸ βλέμμα μας. Ὅλα μποροῦν νὰ ἐπανακτηθοῦν ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα: ἡ σκεπτόμενη αὐτόνομη κριτικὴ δραστηριότητά μας.

Καταπολέμηση τῆς ἐπανάκτησης σημαίνει, νὰ ἐπεκτείνεις αὐτὴ τὴ δραστηριότητα πέραν ἀπὸ τὸ ἐδῶ καὶ τὸ τώρα, νὰ τῆς δίνεις μιὰ μορφή ποὺ νὰ γίνεται φορέας τοῦ περιεχομένου της γιὰ πάντα καὶ νὰ τὴν κάνεις νὰ μὴν εἶναι ποτὲ ἐπανακτήσιμη — δηλαδὴ νὰ κατακτηθεῖ ἀπὸ τοὺς ζωντανοὺς στὴν πάντα νέα ἀλήθεια της. Ἡ ἐπανάκτηση δὲν ἀποφεύγεται μὲ τὸ νὰ ἀρνηθοῦμε νὰ τὴν καθορίσουμε. Ἡ ἀνθαιρεσία δὲν ἀποφεύγεται μὲ τὸ νὰ ἀρνηθοῦμε νὰ ὀργανωθοῦμε συλλογικά, μάλλον τὴν συντομεύουμε. Ὅταν σὲ μιὰ συνέλευση διακοσίων προσώπων, προτείνει ἓνας ἓνα τράκτ ποὺ περιέχει δεκάδες συνθήματα τέτοια ὅπως ἡ κατάργηση τῆς ἐταιρικῆς βουσκῆς καὶ ἡ ἐθνικοποίηση τῆς οἰκογένειας καὶ ποὺ στὸ τέλος ἡ συνέλευση τοῦ ἔλεγε νὰ δημοσιεύσει τὸ τράκτ του ἐξ ὀνόματος τῆς ἐπιτροπῆς δράσης τῆς 22 Μαρτίου, εἶναι αὐτὸ — ἐδῶ ἄρνηση τῆς γραφειοκρατίας ἢ μάλλον ἀνθαιρετὴ ἐξουσία τῆς ἀσυναρτησίας (στιγμιαία) ἐνὸς προσώπου ποὺ ἐπιβάλλεται σὲ μιὰ συλλογικότητα ἢ ὁποῖα θὰ ὑποφέρει τὶς συνέπειες;

(Γιὰ κείνους ποὺ προτιμοῦν τὴ φιλοσοφικὴ γλῶσσα: Πρέπει βέβαια τὸ κίνημα νὰ διατηρήσει καὶ νὰ διευρύνει τὸ ἄνοιγμά του ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο. Ἀλλὰ τὸ ἄνοιγμα δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι ἀπόλυτο ἄνοιγμα. Τὸ ἀπόλυτο ἄνοιγμα εἶναι τὸ μηδέν, δηλαδὴ τὸ παρενθὲς ἀπόλυτο κλείσιμο. Τὸ ἄνοιγμα εἶναι ἐκεῖνο ποὺ διηνεκῶς ἀντικαθιστᾷ καὶ μεταμορφώνει τοὺς ἴδιους τοὺς ὅρους του καὶ ἀκόμα τὸ ἴδιο τὸ πεδίο του, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει παρὰ ἐάν, σὲ κάθε στιγμή αὐτὸ θὰ στηρίζεται σὲ μιὰ προσωρινὴ ὀργάνωση τοῦ πεδίου. Ἐνα ἐρωτηματικὸ μόνο του δὲν σημαίνει τίποτε, οὔτε ἀκόμα ἐρωτηματικὸ. Γιὰ νὰ ἔχει σημασία ἓνα ἐρωτηματικὸ πρέ-

πει να προηγηται μια φράση της οποίας όρισμένοι από τους όρους της κατέχουν μια έννοια που για τη στιγμή δεν ολοκληρώνει το θέμα. Ένα ερωτηματικό θέτει μια σημασία που πρέπει να βεβαιωθεί από άλλη — αφήνει, περιμένει, για να ξανάρθει κατόπι πάνω σ' αυτή).

Οι επαναστάτες φοιτητές έχουν μια πείρα από τις παραδοσιακές ομάδες. Δέσμιες αυτές της ανικανότητάς τους να καταλάβουν ό,τι πιο βαθύ υπάρχει στις ιδεολογικές και πρακτικές διαρθρώσεις του γραφειοκρατικού καπιταλισμού έχουν προγράμματα καθορισμένα για πάντα, επαναλαμβάνουν τους ίδιους λόγους οποιαδήποτε και αν είναι ή πραγματικότητα, οι οργανωτικές του μορφές είναι αντίγραφα των σχέσεων που συνιστούν την υπάρχουσα κοινωνία. Αυτές οι ομάδες αναπαράγουν στους κόλπους τους την διαίρεση διευθυνόντων - εκτελεστών, το σχίσμα ανάμεσα σε κείνους που «ξέρουν» και σε κείνους που «δεν ξέρουν», τον διαχωρισμό ανάμεσα σε μια σχολική ψευτο-«θεωρία» και στη ζωή. Αυτή τη διαίρεση αυτό το σχίσμα θέλουν, επίσης να το επιβάλλουν και στην εργατική τάξη, της οποίας επιθυμούν να γίνουν οι «διευθύνοντες».

Αλλά δεν θγαίνουμε απ' αυτό τον κόσμο, αντίθετα κλειδωνόμαστε σ' αυτόν, όταν πιστεύουμε ότι εμείς απλώς αρκεί να πάρουμε το αντίθετο απ' αυτός τους όρους, την άρνηση του καθενός για να βρούμε την αλήθεια. Δεν ξεπερνάμε τη γραφειοκρατική οργάνωση με την άρνηση κάθε οργάνωσης, την άκαμπτη στείριότητα της πλατφόρμας και του προγράμματος, με την άρνηση κάθε προσδιορισμού αντικειμένων και μέσων, την σκλήρυνση των νεκρών δογμάτων με την καταδίκη της αληθινής θεωρητικής σκέψης.

Είναι αλήθεια ότι αυτή η έξοδος είναι δύσκολη, ότι ο δρόμος είναι πολύ στενός. Το κύριο αυτής της κρίσης της τόσο βαθειάς που διαπερνά αυτή τη στιγμή τη Γαλλία είναι ότι όλος ο κόσμος βαδίζει στην κόψη του ξυραφιού. Και οι επαναστάτες επίσης τόσο και περισσότερο απ' όλους τους άλλους. Για την κυβέρνηση, για τους εργοδότες, για τους διευθύνοντες γραφειοκράτες, πρόκειται για τις θέσεις τους, για τα λεφτά τους, στο τέλος για το κεφάλι τους — δηλαδή σχεδόν για τίποτε. Για μας ο κίνδυνος είναι ο πιο μεγάλος, γιατί πρόκειται για το επαναστατικό μας είναι. Αυτό που διακινδυνεύουμε σήμερα είναι πολύ περισσότερο από το τομάρι μας, είναι η σημασία ή πιο βαθειά εκείνου για το οποίο αγωνιζόμαστε και για το οποίο υπάρχουμε, είναι εκείνο που από εμάς εξαρτάται και που μας δίνεται ή δυνατότητα να το κάνουμε να μην πε-

ριοριστεῖ σὲ μιὰ στιγμιαία ἐκρηξη, ἀλλὰ νὰ τὸ συγκροτήσουμε δί-
χως νὰ χάσει τὴ ζωὴ του, νὰ τοῦ δώσουμε ἓνα πρόσωπο ποὺ φωτί-
ζει καὶ παρακινεῖ, ἐν συντομία νὰ καταστρέψουμε τὰ διλήμματα
καὶ τὶς ἀντινομίες τὶς ὁποῖες ἤδη περιγράψαμε καὶ τὸ ἔδαφος ἀπ’
ὅπου αὐτὲς ἀναφύονται.

Ἦδη ἡ πρόσφατη πείρα δείχνει τὸ δρόμο ποὺ ὀδηγεῖ.

Μιὰ ἐπαναστατική μειοψηφία πρέπει ἢ δὲν πρέπει νὰ «ἐπεμβαί-
νει» καὶ μὲ ποιά μέσα καὶ μέχρι ποιοῦ σημείου; Ἐὰν μερικοὶ ἐξ-
τρεμιστὲς τῆς Ναντέρ πρῶτα, τὸ κίνημα τῆς 22 Μαρτίου κατόπι,
ἓνας ἀριθμὸς ἐπαναστατῶν φοιτητῶν στὸ τέλος, δὲν εἶχαν «ἐπέμ-
βει» εἶναι προφανὲς ὅτι τίποτε ἀπὸ ὅτι ἔγινε δὲν θὰ γίνονταν, ὅ-
πως εἶναι ἐπίσης προφανὲς ὅτι αὐτὲς οἱ ἐπεμβάσεις δὲν θὰ εἶχαν
κανένα ἀποτέλεσμα ἐὰν ἓνα ἐνδιαφέρον μέρος τῆς φοιτητικῆς μάζας
δὲν ἦταν αὐτοδύναμα ἔτοιμο νὰ δράσει. Ἡ ἐπέμβαση μιᾶς
μειοψηφίας ἢ ὁποῖα πέρνει τὶς εὐθύνες της, δρᾷ μὲ τὴν πιὸ ἐξαι-
ρετική τόλμη ἀλλὰ αἰσθάνεται μέχρι ποῦ ἡ μάζα θέλει καὶ μπορεῖ
νὰ προχωρήσει, γίνεται ἔτσι ἓνας καταλύτης ποὺ ἀφήνει πίσω του
τὸ δίλημμα βολонταρισμὸς — ἢ αὐθορμητισμὸς.

Ἐπίσης οἱ διεκδικήσεις ποὺ προώθησαν καὶ ποὺ ἀφοροῦσαν τὰ
πανεπιστήμια εἶναι «μίνιμουμ» ἢ «μάξιμουμ», «ρεφορμιστικὲς» ἢ
«ἐπαναστατικὲς»; Ὑπὸ μίᾳ ἐννοια αὐτὲς μποροῦν νὰ φαίνονται «ἐ-
παναστατικὲς» σύμφωνα μὲ τὴν παραδοσιακὴ γλῶσσα, ἀφοῦ αὐ-
τὲς δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ πραγματοποιηθοῦν δίχως τὴν ἀνατροπὴ
τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος. (Δὲν μπορεῖ νὰ ἔχουμε «σοσιαλισμὸ
σὲ ἓνα μόνο πανεπιστήμιο». Ἀπὸ ἄλλη ἄποψη αὐτὲς φαίνονται
«ρεφορμιστικὲς» ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι αὐτὲς δὲν φαίνεται
νὰ ἀφοροῦν παρὰ μόνον τὸ πανεπιστήμιο καὶ θὰ μποροῦσαν μὲ μιὰ
πιὸ μετριοπαθῆ μορφή νὰ πραγματοποιηθοῦν κι ἀκόμα νὰ δώσουν
στοὺς ἐπανακτιτὲς τὴν εὐκαιρία γιὰ μιὰ καλύτερη λειτουργία τῆς
ὑπάρχουσας κοινωνίας (αὐτὸ ἔκανε ὀρισμένους νὰ τείνουν νὰ τὸ
καταγγείλουν ἢ νὰ ἀδιαφοροῦσαν). Ἀλλὰ εἶναι αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ διά-
κριση, σ’ αὐτὴ τὴν περίπτωσι ποὺ εἶναι ἐσφαλμένη. Αὐτὲς οἱ διεκ-
δικήσεις ἀλλοῦ εἶναι ποὺ ἔχουν βαθειὰ καὶ θετικὴ ἐννοια. Ἐφαρ-
μόσιμες ἐν μέρει μέσα στὰ πλαίσια τοῦ σημερινοῦ καθεστῶτος αὐ-
τὲς κἀνονν δυνατὴ τὴ συνεχὴ ἐκ νέου θέσι τους. Ἡ ἐφαρμογὴ τους
θὰ προκαλέσει ἀμέσως νέα προβλήματα. Θὰ παρουσιάζει κάθε φο-
ρὰ στὰ τρομαγμένα μάτια μιᾶς ἱεραρχικῆς κοινωνίας τὸ σκάνδαλο
μιᾶς ἀπὸ κοινοῦ συζήτησι τῶν πτυχιούχων καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν
κορυφῶν πάνω στὸ περιεχόμενον καὶ στὶς μεθόδους τῆς ἐκπαίδευ-

σης. Θα βοηθήσει τούς ανθρώπους να σχηματίσουν μια γνώμη για τον κοινωνικό κόσμο, τις έξουσιαστικές σχέσεις, την διεύθυνση των συλλογικών δραστηριοτήτων που έχουν μεταμορφωθεί έστω σε ένα και μόνο μέρος.

Μ' αυτά τα παραδείγματα το πνεῦμα θα αποδεσμευθεί και θα προσανατολιστεί σε προβλήματα που θέτει ή συγκρότηση ενός επαναστατικού κινήματος.

Προτάσεις για την άμεση συγκρότηση ενός επαναστατικού κινήματος.

Το κίνημα δεν μπορεί να υπάρξει εάν δεν καθοριστεί και δεν μπορεί να συνεχιστεί παρά εάν άρνηθεί να αφήσει τον εαυτό του να παγώσει σε έναν προσδιορισμό δοσμένο μια φορά για πάντα.

Το κίνημα όφείλει προφανώς να καθοριστεί και να διαρθρωθεί αυτό το ίδιο. Εάν όπως πρέπει να το περιμένουμε επεκταθεί και αναπτυχθεί, οι ιδέες του, οι μορφές της δράσης του και οι διαρθρώσεις της οργάνωσής του, θα γνωρίσουν μια συνεχή μεταμόρφωση, έναν πλουτισμό της πείρας της και της εργασίας της, όπως επίσης και την εισφορά εκείνων που θα έλθουν να συνδεθούν μαζί του. Δεν πρόκειται να καθορίσει μια για πάντα το «πρόγραμμά» του, τα «καταστατικά» του και έναν «κατάλογο δραστηριοτήτων» αλλά να αρχίσουν εκείνο που θα πρέπει να παραμείνει, ο διαρκής αυτοκαθορισμός και η διαρκής αυτοοργάνωση.

Αρχές

Τόσο για τη σοσιαλιστική ανοικοδόμηση της κοινωνίας, όσο και για την ίδια την έσωτερική λειτουργία του όπως και για τούς τρόπους της δραστηριότητάς του το κίνημα πρέπει να εμπνέεται από αυτές τις αρχές.

Στις συνθήκες του συγχρόνου κόσμου, η κατάργηση των κυριάρχων και εκμεταλλευτικών τάξεων απαιτεί όχι μόνον την κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας των μέσων παραγωγής, αλλά επίσης και την εξάλειψη της διαίρεσης διευθυνόντων - εκτελεστών σαν κοινωνικών στρωμάτων. Συνεπώς το κίνημα καταπολεμά αυτή τη διαίρεση παντού όπου τη βρίσκει και δεν την δέχεται στο έσωτερικό του. Για τον ίδιο λόγο, καταπολεμά την ιεραρχία σ' όλες τις μορφές.